

ved Landstingsmændenes Valg, medens man lod Folketingsvalgene forblive som tidligere, blot med den lille Ændring, at man fastsatte Antallet af Folketingsmænd til 1 for 16,000, i Stedet for, som Juni-Grundloven havde bestemt, 1 for 14,000, for saa vidt muligt at bringe Antallet af Folketingsmænd i Overensstemmelse med Befolkningens senere Tilvækst. Men naar nu Opgaven netop og alene er at foretage en Grundlovsændring for at indføre en Forandring i de hidtilværende Regler om Folketingsvalgene, saa vilde Mindretallet finde det ganske forkasteligt, om man nu, mere end et halvt Aarhundrede efter Forholdstalsvalgmaadens Opfindelse og praktiske Indførelse i selve det Land, hvor den først er gennemført, vilde fastholde den forældede og uretfærdige Flertalsvalgmaade.

Forholdstalsvalgmaadens saglige Fortrin er det her ikke Stedet udførligt at udvikle og begrunde; thi de maa siges at være almindelig anerkendte. Formaålet for en Valgordning bør være, at Repræsentationen sammensættes saaledes, at den saa vidt muligt gengiver de indenfor Befolkningen raadende politiske Anskuelser i formindsket Maalestok. I størst mulige Udstrækning vilde dette nu ganske vist ske, naar hele Landet udgjorde en Valgkreds; men naar man af praktiske Hensyn maa opgive at gennemføre Ordningen i en saa vid Udstrækning, maa det paa den anden Side dog vel fastholdes, at man allerede vil komme Maalet et stort Skridt nærmere, naar Valgkredsene indrettes saaledes, at der indenfor hver af dem vælges en Flerhed af Folketingsmænd, og at paa den Maade ikke alene Flertallene men ogsaa Mindretallene til en vis Grad faa Adgang til at blive repræsenterede. Derigennem vil den almindelige Valgret i ulige højere Grad blive en Virkelighed, da ved de nuværende Flertalsvalg kun Flertallene, efter vor bestaaende Valgordning endog kun de relative Flertal indenfor de enkelte Kredse ville faa Adgang til at vælge, medens alle de øvrige Vælgere, saaledes ved Folketingsvalgene i 1903 mere end 42 pCt., kun faa

Adgang til at stemme, ikke til at vælge, og ifølge vor bestaaende Valgordning, hvorefter Valgene afgøres ved relative Flertal, kan det derfor endog ske, at den valgte Kandidat kun repræsenterer et Mindretal af Vælgerne, medens Flertallet er urepræsenteret.

Flertalsvalgmaaden medfører derhos yderligere, at selv en forholdsvis ringe Forskydning indenfor Vælgernes politiske Anskuelse kan medføre et brat og fuldstændigt Omslag indenfor Repræsentationen. Øges og mindskes saaledes Antallet af et politisk Partis Tilhængere blot enkelte Procent indenfor Kredsenes Vælgerbefolkning, kan hele Repræsentationens politiske Holdning skifte, og op imod Halvdelen af Vælgerne blive urepræsenteret. For saa vidt man vilde gøre gældende, at denne Ordning er til Gavn for en parlamentarisk Regeringsform, eller rettere sagt en Partiregering, saa maa herimod bemærkes, at den bedste Repræsentation ubetinget er den, hvori hele Befolkningen, alle Samfundsklasser føle sig forholdsvis fyldestgørende repræsenteret. Kun en saadan vil have den rette Styrke og Evne til at føre Samfundsudviklingen frem med fornødent alsidigt Hensyn til alle berettigede Interesser, medens en Repræsentation, der væsentlig kun dannes af et Vælgerflertal, som tilmed maaske i det væsentlige kun repræsenterer en vis Bestandel indenfor Befolkningen, maa forventes at ville afføde en gærende Misfornøjelse og indvortes Splid i Befolkningen, der skader det enige og kraftige Samarbejde for hele Folkets fælles Formaal, og trods sit større eller mindre ministerielle Tilhæng ikke vil have Evne til med fornøden Styrke i Længden at holde en Regering oppe.

Naar man dernæst vilde indvende, at Forholdstalsvalg ved Indførelsen af de større Valgkredse, i hvilke det foregaar, er til Hinder for et saadant umiddelbart Forhold mellem Vælgerne og Folketingsmændene, som Enkeltmandskredse muliggøre, saa er herimod at erindre, at et umiddelbart Forhold er til Stede overalt, hvor Valgene, som her forudsat, foregaa